

het geloof in Christus teekent. Tot zoodanig geloof roept God hem. Dat eischt hij van hem. Daartoe verplicht Hij hem. En de prediking moet zoo geschieden, dat elk, die het Evangelie hoort, of wien Gods heilsbeloften door den Doop bezegeld zijn, duidelijk te verstaan krijgt, dat hij niet in de vrijheid staat, om te gelooven, of niet te gelooven, noch dat hij eerst deze en die innerlijke gesteldheden bij zich ontwaren moet, voordat hij Gods woord: geloof in den Heere Jezus Christus en gij zult zalig worden, als ook hem geldende mag beschouwen, maar dat God ook hem roept en verplicht tot geloof, en van harte te gelooven beveelt, zoodat hij, hieraan geen gevolg gevend, dat laat niet omdat hij van Godswege niet mag, maar omdat hij van zichzelf niet wil.

Het geloof is een gave Gods, doch de mensch geloof. God geeft het geloof, werkt het, doet den mensch gelooven, maar de mensch is het, die geloof. Niet God geloof in of door den mensch, maar de mensch geloof door Gods genadewerking. En dus is zelfonderzoek noodig omtrent de vraag, of wij gelooven, naar ons doen. Gods doen staat vast. Dat is een feit, eene onloochenbare waarheid. Hij spreekt Zijn Evangelie tot ons, tot eenen ieder, die dat op welke wijze ook mag vernemen. En Hij bezegelt dat elken naar Zijne ordening gedoopte. Daarover mag geene onzekerheid bestaan. Daaraan mag niet getwijfeld worden. Van dat feit moet alle zelfonderzoek uitgaan: van het objectieve, van het doen Gods. En bij het rechte zelfonderzoek moet een ieder zich nu de vraag stellen, hoe hij zich stelt tegenover dat spreken en beloven en verzegelen Gods: of hij zich daar geloovig aan onderwerpt, dat geloovig en vertrouwend aanneemt, daarop rust, en daaruit wil leven, dan wel, of hij dat laat voor wai het is, zonder het zich ernstig ter harte te nemen, en daarnaar te denken en te handelen. Het is hem niet geoorloofd, met een twijfelend: Mag ik gelooven, zich er los van te gevoelen, er zich tegenover te stellen, want God spreekt tot hem, en hij mag niet anders dan gelooven in den hoven aangegeven zin.

Hoe zullen we nu te weten komen, dat ons geloof het ware, Schriftuurlijke geloof is, dat ons waarlijk uit Christus doet leven en Zijn heil genieten? In wezen zit in dat geloof ook de zekerheid in. Gelijkt met den mensch ook zijn zelfbewustzijn gegeven is, al kan het door allerlei omstandigheden zijn, dat dit niet altoos helder werkt, zoo zit in elk waar geloof de zekerheid des geloofs in. Met het geven van het geloof, schenkt God in den geloovige dus ook de zekerheid, dat hij een in Christus waarlijk geloovige is, al kan het zijn, dat de helderheid dier zekerheid niet groot is.

En God, Die in beginsel met het verleenen van het geloof, in elken geloovige ook de zekerheid des geloofs werkt, is het ook, Die bij den voortduur die zekerheid onderhoudt, ze sterkt, verheldert. Nooit moet iemand denken, dat hij zelf op welke wijze ook zich brengen kan tot zekerheid omtrent zijn geloofsbezit en de rechte geartheid van zijn geloof. Dat kan alleen God. En Hij doet het ook.

Doch gelijk de Heere nu in het natuurlijke het leven geeft en onderhoudt, maar ons den weg heeft voorgeschreven, in welken wij gaan moeten, opdat Hij aldus dat leven in stand houde: wij moeten eten, arbeiden, rusten, ons leven op geenerlei wijs tegen Zijn gebod schaden, zoo heeft Hij ook voor het leven des geloofs voor ons den weg bepaald, dien wij wandelen moeten, zal Hij de zekerheid des geloofs in ons sterken en verhelderen. En dat is, dat wij ons in denken en handelen houden aan Zijn Woord. Dat wij steeds ons zelve kennen en erkennen voor Hem als gansch verdorven en Zijner ontferming onwaardig. Dat wij Hem met hartelijk smeeken aanroepen in Christus, en ons verlaten op de onbedriegelijkheid Zijner genadetoezegging. Dat wij onze vastheid en sterkte hebben in Zijn Evangelie. Dat wij nagaan, of ons geloof wel waarlijk is het geloof, dat Hij in Zijn Woord teekent als het geloof in Christus, dat behoudt.

Dan gaat het dus steeds om deze vraag: of wij ons tegenover den Heere en Zijne heilsbeloften in Christus zoo stellen met ons innerlijk bestaan, en met ons denken en begeeren en handelen, als Hij het van ons vordert: niet om op dien grond te weten te komen, of wij mogen gelooven, van Godswege het recht hebben om Hem op Zijn Evangeliewoord te gelooven, want daartoe roept de Heere ons juist, en zulk een geloof beveelt Hij, maar om te mogen inzien, dat wij nu onzerzijds aan Zijn bevel gehoorzamen. En voordat dit laatste zoo bij ons is, mogen wij niet rusten, en mogen wij ons niet geruststellen. Dat moet zoo zijn, en dat moeten wij weten.

Zie ik nu wel, dan is onder allerlei woordgebruik en wijze van voorstellen, in den grond der zaak dit het eigenlijke punt in geschil ter zake van het zelfonderzoek: of we van de zekerheid aangaande ons innerlijk bestaan moeten komen tot de zekerheid van de feitelijkheid of werkelijkheid van Gods beloven aan ons, dan wel moeten uitgaan van de onloochenbare waarheid van Gods spreken tot, en beloven aan, ons door Zijn Evangelie, met de bevestiging daarvan door Zijn Doop, om de vraag ons te stellen, of wij nu die heilsbeloften van harte aanvaarden, dan wel haar verwerpen; en te onderzoeken, of ons geloof overeenstemt met het geloof in Christus, zooals God het openbaart in de

Heilige Schrift, en aldus door Gods genadewerking te verkrijgen de zekerheid omtrent den rechten aard van ons geloof, of in die zekerheid bevestiging te ontvangen. Van het subjectieve naar het objectieve, d.i. van wat wij in onszelf bevinden en waarnemen, tot de heilsbeloften Gods en de kennis, dat Hij haar ook tot ons spreekt, of van het objectieve tot het subjectieve, van Gods Woord en heilsbeloften in Christus, tot het subjectieve, tot ons eigen innerlijk met zijn bestaan en werkingen, om na te gaan of wij werkelijk gehoorzaam zijn aan Gods heilsprekend woord, en met ons hart daaraan gelooven, en daarop rusten, en daaraan onze zekerheid ontleenen.

Wij allen zijn het wel hierover eens, dat het objectieve en het subjectieve beide noodig zijn, en niet gemist kunnen worden. Zonder Gods heilsbeloften in Christus is alle gedachte van zaligheid en alle stellig gevoel dienaangaande, louter inbeelding, waan, ongegronde zelfmisleiding. En zonder waarachtig geloof in Christus geene verlossing. Die niet geloofd zal hebben, zal verdoemd worden.

Het gaat in dezen over de verhouding van het objectieve en het subjectieve.

Nu zijn we allen het ook hierover eens, dat in de realiteit het objectieve voorop gaat en alles beheerscht. God heeft Zijn heil in Christus gegeven. God spreekt Zijn Evangelie tot ons. Hij schenkt Zijn uitverkorenen het ware geloof, en doet hen metterdaad gelooven. Daarover kan geen verschil zijn. Dat leert de Heilige Schrift duidelijk.

Maar nu is dit de vraag: Hoe staat het nu met ons bewustzijn, ons inzicht? Moet nu voor ons bewustzijn of inzicht de zekerheid van ons deel aan Gods heilsbeloften in Christus rusten op ons innerlijk ervaren, dan wel op het objectieve spreken of beloven Gods? M.i. mogen we op niets anders rusten, ook voor wat de kennis van ons eigen deel aan Christus betreft, dan op Gods Woord, op Zijn Evangelie, in Zijn Christus. Zoo heeft God gesproken. En Hij is de Waarachtige. En daarom is het zoo. Indien wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en waarachtig, dat Hij ons de zonden vergeve, en ons reinige van alle ongerechtigheid, I Joh. 1:9.

En wij moeten onszelf onderzoeken, of wij waarlijk in den Heere Christus gelooven, en niet rusten, voordat wij op grond van Gods Woord stellig weten, dat ons geloof beantwoordt aan het geloof, dat de Heilige Schrift als het geloof in Christus teekent. Maar om dan niet te rusten in ons geloof, in ons innerlijk bestaan en zijne hoedanigheden en werkingen, maar door ons geloof, d.i. geloovende, in Christus en op Gods heilsbeloften.

Niet het subjectieve, ons eigen bestaan, de grond van ons heilsovertrouwen, maar het objectieve, Gods Woord, Gods genadetoezegging in Christus, maar die heilsbeloften ook aangegrepen met ons hart, met onzen gansen persoon, in waarheid.

Dan werkt of versterkt God in ons de zekerheid des geloofs, de zekerheid zoowel daarvan, dat wij gelooven, als daarvan, dat ons geloof het ware geloof is naar Zijn wil. En aldus geeft Hij ook de stelligheid der wetenschap, in meerdere of in mindere mate, dat Hij ons behoudt en behouden zal door Christus.

S. GRELDANUS.

(Alle inzendingen, deze rubriek betreffende, aan Ds D. van Dijk, Akkerstraat 26, Groningen.)

Zelfbeproeving.

IX.

„De eerste beteekenis, die de „goede werken” hebben voor de zekerheid des geloofs is deze, dat alléén in de sfeer van goede werken de geloofsverzekerdheid kan tieren.”

Zoo had ik het gezegd in het vorige artikel. Bij nader overdenken komt het mij voor, dat wat ik hiermee bedoel, op deze wijze niet heelmaal juist is uitgedrukt.

Wat ik bedoel is dit, dat geloof en goede werken zóó nauw samenhangen, dat het één zonder het ander niet wel kan gedijen.

Ik neem het beeld van een boom.

Daar is een wortel.

Uit dien wortel schieten op stam en takken. Die takken dragen de bladeren.

Hoe is nu de verhouding tusschen die drie? Zonder wortel geen stam en takken; zonder stam en takken geen bladeren; en hoe krachtiger de wortel, des te beter zijn stam en takken en des te rijker bladertooi.

Maar van den anderen kant is het ook weer zóó, dat naarmate de bladeren rijker en fleuriger zijn, stam en takken beter gedijen en de wortel daardoor tot krachtiger ontwikkeling geraakt.

Breng dat over op het leven des geloofs.

De wortel is het nieuwe, bij de wedergeboorte, door God ons ingeplante leven.

Uit die wortel schiet omhoog de stam des geloofs; dat geloof brengt voort goede werken.

Naarmate dus het nieuwe leven in ons sterker is, zal het geloof in Zijn heerschappij zekerder wezen en daardoor zullen de goede werken toenemen.

Maar evenzeer geldt het, dat naarmate de goede werken rijker en schooner in ons leven gevonden worden, het geloof zich gemakkelijker verweert tegen de nog in ons overgebleven resten van den ouden mensch des ongeloofs en gevolg daarvan is weer een toenemen in kracht van den nieuwen mensch, het nieuwe leven.

Dat nieuwe leven in ons is een eenheid.

Het is niet zóó, dat de goede werken in ons leven zouden kunnen tieren, waar het geloof kwijnt; ook niet zóó, dat het geloof vorstelijk over ons leven zou kunnen heerschen, als er armoede is aan goede werken.

Natuurlijk kan er geen geloof met goede werken zijn als er geen nieuw leven in ons is; maar evenmin kan het nieuwe levensbeginsel in ons toenemen in kracht als wij niet gelooven en goede werken doen.

Nu gaat het in dit artikel over geloofsverzekerdheid en de beteekenis van de goede werken voor het verwerven en behouden daarvan.

Welnu, in het licht van het bovenstaande moet het antwoord op die vraag aldus luiden:

Wie zoekt een leven, waarin hij staat in onbestreden zekerheid des geloofs, die richtte in de eerste plaats altijd weer, met al zijn kracht zich op dat onvoorwaardelijk aangrijpen van —, dat rusten in Gods belofte; die worstele in de tweede plaats, desnoods ten bloede toe, tegen de boosheid van zijn hart en jage naar het volbrengen van de wet Gods, in heel zijn leven.

Nu kan ik mij voorstellen dat hier twee opmerkingen worden gemaakt.

In de eerste plaats deze:

Is het niet voor alle dingen noodig, dat de mensch, die zekerheid zoekt, zich toeliegge op de versterking van zijn nieuwe leven?

Dat is een bezwaar, dat men telkens maakt tegen een prediking, waarin de gemeente tot geloof opgewekt wordt.

„De mensch kan toch niet gelooven van zichzelf”, zegt men dan. „Dat moet hem toch worden gegeven?”

Nu is dat volkomen juist. Maar men vergeet, wanneer men zoo spreekt, telkens weer, dat dat nieuwe leven, als wortel van geloof en goede werken, onder de oppervlakte ligt, waar ik niet bij kan. Dat is Gods werk.

En als ik de opwekking tot geloof en goede werken eigenlijk afwijs door te zeggen: „ja, maar als ik nu toch het nieuwe leven niet heb”; of: „ja, maar als het nieuwe leven nu bij mij niet sterk genoeg is”; dan ga ik feitelijk staan in den hoek der lijdelijkheid en geef, in den grond der zaak, aan God de schuld, dat ik niet geloof en niet heiliger leef.

Dat leven der wedergeboorte in den bodem van mijn hart, kan ik gerust aan God toevertrouwen en overlaten.

Ik heb mij bezig te houden met wat God mij oplegt.

Ik moet grijpen naar Gods beloften om die aan te nemen en daarin te rusten.

Het spreekt vanzelf, dat hierin opgesloten ligt, dat ik naar die beloften luister, Gods Woord onderzoek; kom tot de bediening van Woord en sacramenten. Want hoe klaarder de belofte tot mij komt, des te meer vat zal ik er aan hebben; eveneens zal naarmate de eisch van geloof en goede werken klaarder en nadrukkelijker mij in het oor klinkt, ik beter voor mij zien den weg, waarin ik wandelen moet en krachtiger tot het wandelen in dien weg mij voelen aangespoord.

Een tweede opmerking, die men hier zou kunnen maken is:

„Als het waar is, dat naarmate het geloof sterker is, de goede werken rijker zullen zijn, is het dan wel noodig, dat men zich ook nog opzettelijk toeliegge op het doen van goede werken; is het dan niet voldoende, dat men zijn geloof oefent?”

Dat zou zoo kunnen schijnen.

Toch is het niet zoo.

Een bloem is in zijn ontwikkeling lijdelijk. Bij een bloem schiet als vanzelf uit het zaad, blad, stengel en bloesem omhoog.

Bij ons menschen is dat niet zoo. Omdat wij menschen zijn moet er van onze zijde worsteling zijn om het geloof, dat opkomt uit den wortel des nieuwen levens, vast te zetten, maar ook evenzeer worsteling om de goede werken, die uit het geloof opkomen wel te doen gedijen.

Ongetwijfeld: waar het leven is, daar komt geloof, daar komen goede werken; maar daar zal geen Gode welbehagelijke ontplooiing zijn, waarin tegelijk onze vreugde en zaligheid is, als wij niet jagen, grijpen, worstelen.

Een jagen, grijpen, worstelen, dat gedragen wordt door — en doordrongen is van het gebed of het Gode behagen mocht ons de overwinning te geven.

Néén, niet probeeren uit de aanwezigheid van goede werken te besluiten tot de echtheid van mijn geloof, in dien zin, waarin men dat telkens weer voorstelt.

Maar ijverig zijn in het doen van goede werken opdat daardoor mijn geloof winne aan innerlijke

kracht, tegen hi
Door
versterkt
Niet i
van hall
zekerhe
Dat ki
is zek
Maar
leven in
van zijn

In eer
het Noo
vennatu
nen en v
heksacht
voorspell
grooten
een schi
is mee
heerscht
leven m
grooten
nooit me
der heeft
hij het

Ook o
voorspell
wordt er
uit haar
ze liefhe
ongeluk
haar bee
en de z
weldigen
van lami
diep in
De mach
verzocht
weimscht
de angst
echtgenoo
blijft in
zich zal

Waakza
volgen v
ook voor
de toekor
het gesla
naar elke
vaarden
wijdt aar

Niets s
storen. D
ouden D
blijna alle
schaduw
geluk va
gevoel d
dat hij m

Wreed
sterfgeval
beide kin
grijpt Go
geslacht i

De ou
vrouw al
even de
laten voor
den Sterv
die hem
ontmoete
reikt hij
den dood
zijn teko
het leven
maakt we
zijn vrouw
is de com
melijk da

De voo
valt bij
levend na
hem zijn
helpen. N
na een l
liefde str
oude Dag
Gods wa
met haar
is wel d
van God
Gods glo
Daarop v